

Ν. 2613 ^a ✓
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Double

ΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΙΕΡΡΗ ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΚΥΡΙΟΝ Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΝ.

p. 669

30
ΚΕΡΚΥΡΑ:

Τυπογραφείον «**Ο ΚΑΔΜΟΣ**»

Νεοφύτου **Καραγιάννη.**

1867.

2

Shirley

TO

ANNOUNCEMENT

REPORT

ANNOUNCEMENT

REPORT

ANNOUNCEMENT

REPORT

TO

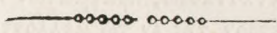
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΙΕΡΡΗ ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΚΥΡΙΟΝ Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΝ.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἐνυπάρχον ἀγροτικὸν σύστημα οὔτε νέον εἶναι οὔτε ἐξαιρετικὸν—ἀφοῦ ἕκαστος ἀμερολήπτως, λάβῃ γινῶσιν τῶν νόμων οἵτινες ἔλαβον ὑπαρξιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1400—τῶν διατηρουμένων συμβολαίων—καὶ τῶν πράξεων πέντε αἰώνων, θέλει ἀναγνώρισει ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ ἡμῶν σχέσεις ἀνακεφαλαιοῦνται εἰς τὰ δύο καλῶς ἐγνωσμένα συμβόλαια τῆς ἐμφυτεύσεως καὶ τῆς ἐπιμορτίης. — Ἡ μόνη δὲ διαφορὰ ἥτις παρατηρεῖται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διηνεκεῖ ἐπιμορτῇ ἢ ἀγροληψίᾳ εἶναι ὅτι κατὰ ἀρχαῖον ἔθιμον ὁ μορτίτης ἢ ἀγρολήπτης, ἐν περιπτώσει μὴ ἐναντίας ἐν τῷ συμβολαίῳ συμφωνίας, ἐγένετο συγκύριος μερίδος τινὸς τοῦ κτήματος ἀναλόγως πρὸς τὴν μερίδα τῶν προϊόντων ὧν ἀπελάμβανεν,—ἀλλὰ διὰ τοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος τοῦ 1841 τὸ ἔθιμον κατηργήθη, καὶ ἡ μερὶς κυριότητος ὥφειλε νὰ προκύψῃ ἐκ ῥητῆς συμφωνίας.

Ἡ διὰ μορτιτῶν καλλιέργεια τῆς νήσου μας ἀπέβη ὠφελιμώτατη, καθότι δι' αὐτῆς καὶ τῶν πρὸς φύτευσιν ἐλαίων θυσίων τῆς Ἑνετικῆς Κυβερνήσεως, ἡ νῆσος αὕτη ἀπέκτησε πλουσιώτατον προϊόν.

Τοιαῦται ἄδολοι σχέσεις μεταξὺ ἰδιοκτῆτου καὶ γεωργοῦ δὲν ὥφειλον νὰ ἐπιφέρωσιν ἀνωμαλίαν τινὰ ἐὰν ὑπῆρχε πλήρης ἐμπιστοσύνη καὶ ἀκριβὴς λογιστικότης.—Ἀλλὰ ἀφοῦ οἱ μορτίται, εἴτε ἕνεκα τῆς φυγοπονίας των, ἢ ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν σπατάλην τάσεώς των, ἢ τῆς κατὰ τινὰς ἐποχὰς ἀποτυχίας των προϊόντων, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰς προσόδους των καὶ εἰς τὰς παραχωρήσεις καὶ συνδρομὰς τῶν ἰδιοκτητῶν, ὑπέπεσαν ὑπὸ τοῦς ὀνυχας τῶν τοκογλυπτῶν μεθ' ὧν συναλλαζάμενοι ἐσύσθησαν πλείστας ψευδεῖς ἀγροληψίας καὶ ἐμφυτεύσεις,—τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐπέφερε τὰ δεινὰ ἀποτελέσματα τὰ μαστίζοντα αὐτοὺς τε καὶ τοὺς ῥδιοκτῆτας, τοὔτέστιν, α) τὴν δεινὴν θέσιν αὐτῶν τῶν γεωργῶν ἐ-

νεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν τε ἀδόλων καὶ ψευδῶν ὑποχρεώσεων των—β') τὴν περιπλοκὴν τῆς ἰδιοκτησίας—γ') τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν δικαστικῶν διενέξεων, καὶ δ') τὴν ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν ζημίαν τῶν ἰδιοκτητῶν, οἵτινες μὴ ἔχοντες τὴν δραστηριότητα καὶ τὰ μέσα τῶν τοκογλυπτῶν, εἶναι οἱ πράγματι ἀδικούμενοι.

Καὶ τοιαύτῃ κατάστασις πραγμάτων εἰς ἣν ἀποκλειστικῶς εὐθύνονται οἱ γεωργοὶ, καὶ τῆς ὁποίας θύματα εἶναι οἱ ἰδιοκτῆται, δύναται μὲν νὰ ἐπικαλεσθῇ ἑκτακτα μέτρα κατὰ τῶν ψευδῶν καὶ ἀδίκων ἀγροληψιῶν καὶ ἐμφυτεύσεων, ἀλλὰ οὐδέποτε νὰ παραβλάψῃ οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως τὰ ἱερὰ δικαιώματα τῶν πραγματικῶν ἰδιοκτητῶν, χωρὶς νὰ διαπραχθῇ ἀνήκουστος ἀδικία.

Ἐνεκα τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1827 ἐγένετο δεκτὸν τὸ μέτρον τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἀπαγορεύσεως τῶν διηνεκῶν ἀγροληψιῶν—(ᾠρα Ν. 85 τοῦ 2.ου Κοινοβουλίου). Ἀκολούθως ὅμως κατὰ τὸ ἔτος 1831 ἐγένετο λόγος καὶ περὶ διάλυσεως τῶν ἀρχαίων ἀγροληψιῶν—αἱ δὲ ἰδέαι τῶν ὑποστηρίζόντων τὴν διάλυσιν διεσκεδάσθησαν διὰ τὸν σπουδαιότατον λόγον ὅτι ἄνευ χρηματικῶν κεφαλαίων οἱ ἀδήποτε πρότασις ἀποβαίνει ἀπραγματοποίητος, ὥστε κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Κώδικος οὐχὶ μόνον δὲν ἐλήφθη μέτρον τι πρὸς διάλυσιν τῶν ἀρχαίων ἀγροληψιῶν, ἀλλὰ μάλιστα, λίαν ἀπερισκέπτως, κατηργήθη ὁ νόμος τοῦ ἔτους 1827 καὶ παρεδέχθη τόσον ἡ διηνεκὴς ἀγροληψία ὅσον ἡ πρόσκαιρος, ὡς παρεδέχθη καὶ ἡ τῇ βάσει συμφωνίας συγκυριότης τοῦ ἀγρολήπτου.

Τὰ πράγματα προέβαινον οὕτω πρὸ αἰώνων ἄνευ παραπόνων τῶν μορτιτῶν κατὰ τῶν ἀληθῶν καὶ πραγματικῶν ἰδιοκτητῶν οἵτινες μετετίθασαν εἰς ἐκείνους τὰ κτήματά των πρὸς καλλιέργειαν. Μολοντί δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848 ἐλάβαμεν ἐλευθέρως Βουλὰς, ἀπαύγασμα τῆς καθαρᾶς θελήσεως τοῦ λαοῦ καὶ πρὸ πάντων τῶν χωρικῶν οἵτινες εἶχον τὴν πλειονοψηφίαν, οὐδεμία ὅμως ἐγένετο πρότασις πρὸς διάλυσιν τῆς ἀγροληψίας, μάλιστα οἱ ΑΒ' καὶ ΚΘ'. νόμοι τοῦ 41.ου Κοινοβουλίου, 4]13 καὶ 6]18 Φεβρουαρίου 1860, ἀποδεικνύουσι τὴν ἐπικύρωσιν καὶ ἐπισφράγισιν τοῦ συμβολαίου τούτου.

Ὅτε, μετὰ τὴν ἔνωσιν, ἐπρόκειτο περὶ τοῦ διὰ τὴν ἔθνικὴν συνέλευσιν διορισμοῦ τῶν πληρεξουσίων, σατανικὸς νοῦς ἐγέννησε τὸ λεγόμενον ἀγροτικὸν ζήτημα ὅπερ διεχώρισε τὴν πόλιν ἐκ τῆς ἐξοχῆς μὲ φανεράν βλάβην καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ, ὡς ὁ χρόνος ἀπέδειξε, καὶ ἔτι σαφεστέρως ἐν τῷ μέλλοντι θέλει ἀποδείξει, ἂν μὴ ἐπέλθῃ θεραπεία τις ἐξαρτωμένη οὐχὶ βεβιαίως ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν ἰδιοκτητῶν.

Πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διατήρησιν τοῦ χωρισμοῦ τούτου ὥφειλε

νά χορηγηθῇ εἰς τὰς δμάδας ὕλική ὠφέλεια—καὶ ταύτην ἐπέτυχον διὰ τῶν ψηφισθεισῶν ἐν τῷ ἀφομοιωτικῷ νόμῳ ἐξαίρέσεων, τῆς καταργήσεως, τοῦτέστι, τῶν περὶ ἐκτιμῆσεως τοῦ ἐλαιοκάρπου νόμων—τῆς ἀναστολῆς τῶν περὶ ἐπαναλεύσεως νόμων—καὶ τῆς καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως διὰ τὰς ἐγκτητικὰς προσόδους, ἐξαίρέσεις αὗται εἰς τὴν ψήφισιν τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι βεβαίως ἄκοντες παρεσύρθησαν, καθὰ ἀξιότιμος βουλευτὴς ὡμολόγησεν.

Οὐδεὶς οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἰς τὰς οὐχὶ ἀσημάντους δυσχερείας τῆς ἀφομοιώσεως, ἥτις, γενομένη ὡς ἐξ ἐφόδου, πλείστα ζωτικὰ συμφέροντα ὥφειλε νὰ παραβλάψῃ, ἐπέπρωτο νὰ προστεθῶσιν ἐξαίρέσεις αἵτινες, ὀφείλομεν νὰ τὸ εἰπώμεν ἀπερικαλύπτως, ἐπέφερον τὸν κλονισμὸν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἐξουσιοδότησαν τὴν ἀρπαγὴν.

Ἡ κατάργησις τῶν περὶ ἐκτιμῆσεως τοῦ ἐλαιοκάρπου νόμων καὶ ἡ ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπανόδου τοῦ ἐμφυτευτικοῦ ἢ ἀγροδοτικοῦ κτήματος, συνδεόμεναι μετὰ τῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀφομοιώσεως, καταργήσεως τῆς ἐξαιρετικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Βιρηνοδικείου ὡς πρὸς τὰς ἐγκτητικὰς προσόδους, τῆς καταργήσεως τοῦ προνομίου τῶν ἀγροληπτικῶν μερίδων καὶ ἐμφυτευτικῶν κανόνων ἐπὶ τῶν προϊόντων τοῦ ὑποτελοῦς κτήματος, καὶ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως διὰ τοιούτου εἶδους παροχὰς, ἐμόρφωσαν ἀναγκαίως τὴν πεποίθησιν τῶν ἀπλῶν χωρικῶν ὅτι ἡ ἰδιοκτησία ἐδωρήθη εἰς αὐτοὺς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως—καὶ ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦντο πλέον νὰ ἀναγνωρίσωσι τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν κτημάτων ἃ ἔλαβον εἴτε εἰς διηνεκὴ εἴτε εἰς πρόσκαιρον ἀγροληψίαν, μὲ δικαίωμα ἢ ἄνευ δικαιώματος συγκυριότητος, μὲ βάρος ἐλαφρὸν ἢ βαρὺ.

Τοιαύτη κατάστασις πραγμάτων ἐπέφερε τὴν ἀρπαγὴν ὁμολογηθεῖσαν παρὰ τοῦ Κυρίου Νομάρχου Κερκύρας διὰ τῆς προκηρῦξέως τοῦ 20 Ὀκτωβρίου 1866 — καὶ οὐδεμία θεραπεία μέχρι τοῦδε ἐγένετο, καίτοι πλείσται ὑπεβλήθησαν ἀναφοραὶ, πλείσται ἐπιτροπαὶ καὶ ἀντιεπιτροπαὶ διωρίσθησαν, πλείσται διατριβαὶ διὰ τοῦ τύπου ἐδημοσιεύθησαν, πλείσται ἐνὶ λόγῳ προσπάθειαι ἐγένοντο ὅπως ἐπανεῖλθῃ ἡ τάξις καὶ τὸ ἱερὸν τῆς κυριότητος δικαίωμα γείνη σεβαστὸν ὡς μέχρις ἐπ' ἐσχάτων.

Καὶ οἱ κυβερνῶντες κάλλιον ἡμῶν ὀφείλουσι νὰ ἐνθυμηθῶσιν ὅτι διὰ τὴν κοινὴν ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις εὐημερίαν λέγει ὁ Proudhon — Plus le droit de propriété est respecté chez un peuple, plus cette nation se concilie l'estime et l'amitié des autres; et qu'en acquérant leur confiance, elle étend et multiplie aussi les causes de son bien-être et de sa prospérité: comme tout

particulier reconnu pour honnête homme ne manque pas de jouir du crédit dû à sa probité, et réussit d' autant mieux dans ses négociations et ses entreprises (Domaine de propriété § 39).

Τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης καταστάσεως δὲν ἐπεριωρίσθησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀλλ' ἔλαβον καὶ ἄλλας γιγαντιαίας διαστάσεις αἰτίνες ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν περιορίζονται εἰς μίαν μόνην ἐπαρχίαν, ἀλλ' ὥς ἡ ἱστορία διδάσκει δυνατὸν νὰ γενικευθῶσιν, οἱ δὲ κυβερνῶντες καθῆκον ἔχουσι νὰ προλάβωσι τὰ δεινὰ ταῦτα — ἐννοῶ τὴν περὶ ἀφρέσεως τῶν χρεῶν ιδέαν ἣτις δὲν ἐπεριωρίσθη ἐντὸς τοῦ στενοῦ κύκλου μας, ἀλλὰ θριαμβευτικῶς ὑπὸ τοῦ τύπου ἐγένετο δημοσία.

Ἡ Κερκύρα ἐν τούτοις σήμερον πάσχει ἕνεκα τοιούτων ἀντικοινωνικῶν εἰσηγήσεων, καθότι ἡ δημοσία πίστις ἐξέλειψε — τὸ γαματικὸν δὲν κυκλοφορεῖ — ἡ ἰδιοκτησία δὲν ἐκτιμᾶται — γενικὴ δὲ νάρκωσις ὑπάρχει ἣτις παραβιάπτει οὐχὶ μόνον τοὺς ἀστούς, ἀλλὰ, πρὸ πάντων, τοὺς χωρικοὺς οἵτινες καὶ μὲν παρεσύρθησαν εἰς πλάνην ὥπως οἰκειοποιηθῶσι τὰ ἀλλότρια προϊόντα, πλὴν δὲ ἡ θέσις τῶν ἐχειροτέρους καθότι τὰ χρέη τῶν ἡύξησαν — αἱ δικασικαὶ καταδιώξεις ἀναγκαιῶς θέλουσι πολλαπλασιασθῆναι — τὰ οὐχὶ ἀσήμαντα δικαστικὰ ἔξοδα αὐτοῦς ὡς οφειλέτας θέλουσιν ἐπιβαρύνει — καὶ ἐν ὥρᾳ χρείας δὲν θέλουσι δυνηθῆναι νὰ εὑρωσι τὸν τρόπον τοῦ δαγεῖσθαι, ὡς δὲν τὸν εὐρίσκει ὁ ἰδιοκτήτης ὅστις ὥπως προμηθευθῇ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον θέλει ὑποχρεωθῆναι νὰ παρχωρήσῃ τὰς ἑαυτοῦ πιστωτικὰς ἀξιώσεις εἰς τὸν τοκογλύπτῃν, καὶ ὡς τελικὸν συμπέρασμα θέλει προκύψῃ τὸ νὰ εἰργάσθῃμεν ἅπαντες ὑπὲρ τῶν τοκογλυπτῶν, ὧν ἐπὶ τέλους θέλουσι γίνεαι ταῦτοχρόνως θύματα οἱ τε ἰδιοκτῆται καὶ οἱ μορτίται.

Ἐν τῷ συμφέροντι λοιπὸν οὐχὶ τῶν ἀστῶν τῆς Κερκύρας ἀλλὰ πάντων ἀνεξαιρέτως πρέπει τὸ γενόμενον κακὸν δραστηρίως καὶ κατεπειγόντως νὰ θεραπευθῇ.

Πρὸς θεραπείαν προτείνεται τὸ νομοσχέδιον ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὰς τελευταίας σιγμὰς τῆς τελευταίας συνεδριάσεώς της, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐσυζητήθη.

Ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις καὶ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ἀπαιτεῖ χρόνον πολλὸν — ἴσως ἐντὸς ὀλίγου καὶ πρὶν τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἡ συζήτησις αὕτη μεταξὺ ἡμῶν γίνεαι ὥπως οὐδὲν παραλείψωμεν πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καταπατουμένων δικαιωμάτων μας. ἐν τούτοις ὅμως θέλομεν ἐξετάσαι τὰ ἐπόμενα ζωτικὰ ζητήματα, τοὔτέστιν

α) ἂν ᾖ ἐφικτὴ ἡ προτεινομένη ἐξαγορὰ τοῦ ἀγροδοτικοῦ ἢ ἀγροληπτικοῦ δικαιώματος ἐντὸς ὁρισμένου χρόνου·

β') ἂν τὸ νομοσχέδιον σέβεται τὸ ἱερὸν τῆς ἰδιοκτησίας δικαίωμα καὶ τὸ κύρος τῶν συμβολαίων·

γ') ἂν αἱ περὶ ἐμφυτεύσεως διατάξεις παρεκτρέπονται ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἰσχυόντων εἰς τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου νόμων.

Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων θέλω διὰ βραχέων ἐκθέσει τὰς πεποιηθείσας μου.

Διὰ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν νομοσχεδίου προτείνεται,

α) ἡ ἐκκαθάρισις εἰς χρήματα διὰ ἐκτιμήσεως, 1) τῶν ἀγροδοτικῶν δικαιωμάτων τῶν τιμαρίων, τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῆς πρώην Ἐγχωρίου Κυβερνήσεως — 2) τῶν καταχρηστικῶν ἀγροληψιῶν, ἐμφυτεύσεων ἢ ἐδαφονομῶν, καὶ τῶν εἰκονικῶν ἐπὶ ἐξωνήσει πωλησέων — 3) τῶν ἀγροδοτικῶν ἢ ἀγροληπτικῶν κτημάτων ὡς πρὸς τὴν κατωτέραν μερίδα ἀνήκουσαν εἰς τὸν μὲν ἢ εἰς τὸν δὲ, ἢ ὡς πρὸς ἕσσην μερίδα τοῦ ἀγροδοτοῦ ὅταν οὗτος δὲν δέχεται τὴν διανομὴν, — 4) τῶν ἐμφυτευτικῶν κανόνων καὶ ἐδαφονομικῶν παροχῶν·

β') ἐπὶ τῶν ἐκκαθαρισμένων τούτων κεφαλαίων ἐκτὸς τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 2, ἡ πληρωμὴ ἐτησίου τόκου πρὸς 6 τοῖς 0[0·

γ') ἡ ἐξόφλισις ἀπάντων τῶν αὐτῶν κεφαλαίων εἰς δέκα ἐτησίους δόσεις.

Ἡ βᾶσις τοῦ σχεδίου τούτου εἶναι ἀνεκτίμητος, καθότι ἐπιφέρει δύο καλὰ ἀποτελέσματα, τοῦτέστι τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τὴν κυκλοφορίαν ἀδρῶν κεφαλαίων, πλὴν τόσον οἱ ἰδιοκτῆται ὅσον οἱ μορτίται ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι τὰ ἀναγκαῖα ἐν προκειμένῳ κεφάλαια ἢ νὰ ἀνέυρωσι ταῦτα — Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δὲν ἐξουσιάζουσιν οὔτε λεπτὸν — εὐρίσκονται εἰς γενικὴν πτώχευσιν — δὲν δύνανται νὰ ἀνέυρωσι τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ διότι ταῦτα δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὸν τόπον, καὶ ἂν ὑπῆρχον, τὰ πιστὰ ἤδη ἐξέλειψαν. Ὅθεν ἡ πραγματοποιήσις ἀποβαίνει ἀδύνατος καὶ ὁ νόμος ἤθελε μείνει ἀπλὸς χάρτης — ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἤθελεν ἐξακολουθήσει ἡ αὐτὴ, ἢ καὶ ἂν ἐγίνοντο αἱ ἐκκαθαρίσεις ἤθελεν ἐπέλθῃ ἡ ὑπερμερία καὶ ἀκολούθως ἡ διενέργησις πιστωτικῶν ἀγωγῶν καὶ ἐκπονητικῶν διαδικασιῶν, ἀποτελέσματα περιπλέκοντα ἔτι μᾶλλον τὰς σχέσεις μας.

Ὁρθότερα, καίτοι οὐχὶ ἐλλειπὴς ἀντιρρήσεων, φαίνεται ἡ ἰδέα τῆς ἐπιβολῆς ἐτησίας παροχῆς ἐξαγορασίμου διὰ δόσεων οὐχὶ κατωτέρων τῶν 300 δραχμῶν, κατὰ βούλησιν ὅμως τοῦ συνεισφορέως καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς τοῦ κεφαλαίου πληρωμῆς ἐν περιπτώσει τριετοῦς ὑπερμερίας. Διὰ τοῦ μέσου τούτου τὰ ἀγροδοτικὰ ἢ ἀ-

γροληπτικά δικαιώματα μεταλλάττονται εἰς παροχὰς δυνατῆς διὰ τοῦ χρόνου ἐξαγορᾶς. Ναὶ μὲν καθιεροῦται θετικὴ πρόσδος ἥτις ὀφείλει νὰ πληρωθῇ καίτοι ἔλλειποντος τοῦ προϊόντος, πλὴν δὲ ὁπόταν σκεφθῇ τις ὅτι μετὰ τὴν, ἐν περιπτώσει ἴσων μερίδων, διανομὴν τῶν κτημάτων, ἕτερον μέσον διαλύσεως εἰς τὰς ἀνίσους μερίδας δὲν ὑπάρχει, θέλει προτιμῆσαι τὸ σύστημα τοῦτο ἀντὶ ἐκείνου ὕπερ ἐπιφέρει σύστασιν πιστώσεως ἀπαιτητῆς ἐντὸς δεκαετίας.

Εἶπον ὅτι καὶ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν εἶναι ἔλλειπὲς ἀντιρρήσεως, οὐχὶ μόνον διότι τὸ βέβαιον τῆς συνεισφορᾶς ἀπέναντι τοῦ ἀθεταίου τοῦ προϊόντος εἶναι λόγος ἄξιος σταθμίσεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ὑπερμερία φέρει εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ ἐπομένως εἰς τὴν πιστωτικὴν κατάστασιν, εἰς τὰς ἐκποιήσεις, κτλ. κτλ.— Καὶ οἱ λόγοι οὗτοι, οἵτινες ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα δύνανται νὰ ἀποβῶσιν ἐπιζήμια, καὶ οὐχὶ ὠφέλιμα, ὑπεχρέωσαν τοὺς πατέρας ἡμῶν κατὰ τὸ 1834 νὰ ἀποκρούσωσι τὴν ἰδέαν τῆς γενικῆς διαλύσεως τῶν ἀρχαίων ἀγροληψιῶν.

Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν—ἡ ἔλλειψις τοῦ χρηματικοῦ ἐμποδίζει τὴν θαρράλειαν λύσιν τοῦ ἰδίου—ἀντὶ καλοῦ δύναται νὰ προξενηθῇ κακὸν ἀδιακρίτως καὶ εἰς τοὺς μὲν καὶ εἰς τοὺς δέ.

Τὰ ἐπίφοβα ταῦτα ἀποτελέσματα δὲν εἶναι ὅμως τοσοῦτον ἐπαισθητὰ ὡς πρὸς τὰ μικρὰ μερίδια ἅτινα δὲν ὑπερβαίνουνσι τὸ τέταρτον τῶν προϊόντων—Καὶ ἴσως δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀπαράδεκτος ἡ πρότασις τῆς βαθμιαίας διαλύσεως τῶν ἀγροληψιῶν παραδεχομένου τοῦ μέτρου 1) τῆς διὰ ἐξαγορασίμων παροχῶν διαλύσεως τῶν ἀγροληψιῶν εἰς ἃς τὸ ἀγροδοτικὸν μερίδιον εἶναι κατώτερον τοῦ τετάρτου—2) τῆς διανομῆς τῶν κτημάτων ὅταν ὑπάρχει ἰσότης μερίδων — καὶ 3) τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγρολήπτου χορηγήσεως τοῦ δικαιώματος, τῆς κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῦ, ἐντὸς ὅμως ὀρισμένου χρόνου, παραιτήσεως παντὸς ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ ἀγροδότου, ἐν ᾗ περιπτώσει οὗτος θέλει ἀποβάλλει πᾶν δικαίωμα κατὰ τοῦ ἀγρολήπτου λόγῳ καθυστερούντων μεριδίων.

Ἀναγνωρίζει ἕκαστος τὸ δικαίωμα ὃ ἔχει ἡ Κυβέρνησις τοῦ νὰ παραδεχθῇ ἐξαιρετικὰ μέτρα ὡς πρὸς τὰς καταχρηστικὰς ἀγροληψίας, ἐμφυτεύσεις, καὶ ἐδαφονομὰς, καθότι προκειμένου νὰ τιμωρηθῇ ἡ καταδολίευσις τοῦ νόμου, ἡ αἰσχροκέρδεια καὶ ἡ τοκογλυφία, πᾶν μέτρον δυνάμενον νὰ σώσῃ τὸν ἀδικηθέντα εἶναι θεμιτόν.

Ἀναγνωρίζει ἕκαστος τὸ δικαίωμα νὰ παραδεχῇται ἑκτακτα καὶ δραστήρια μέτρα πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν μεταλλαγῶν τῶν τιμαριωτικῶν μεριδίων καὶ κανόνων, καθότι ἡ μεταλλαγὴ αὕτη ἤδη διετάχθη ἔως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1827 διὰ τοῦ 67 νόμου τοῦ 2ου

Κοινοβουλίου, καὶ δὲν ἐξετελέσθη ἕνεκα τοῦ πολυπλόκου καὶ πολυεξόδου τῆς διαδικασίας ὥστε οἱ τιμαριοῦχοι ὠφελήθησαν ἐνῶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1827 ἠκολούθησαν νεμόμενοι τὰς αὐτὰς ἀς καὶ προγενεστέρας ἐνέμοντο ὠφελείας χωρὶς ὅμως νὰ συνεισφέρωσι τὸν ἐτήσιον φόρον ὃν πρυγοιμένως συνεισέφερον εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ὁ ὁποῖος ἐδωρήθη αὐτοῖς ἐπὶ τῷ τέλει τῶν μεταλλαγῶν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ μνησθέντος νόμου.

Ἀναγνωρίσαντες τὰ δικαιώματα ταῦτα τῆς Κυβερνήσεως ὀφείλομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν καὶ τὸ καθήκον ὃ ἔχει πρὸς τοὺς ἀγρολήπτας τῶν, διὰ τοῦ ἀκολούθως καταργηθέντος 26 νόμου τοῦ 3.ου Κοινοβουλίου, ἀπελευθερωθέντων ἐκ πάσης ὑποταγῆς τιμαρίων, οἵτινες πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς κατάστασιν νὰ ὠφεληθῶσι τῶν μεταλλαγῶν καθότι ἡ ἰδία Κυβέρνησις νέμεται πρὸ πολλοῦ τὰ κτήματα ἅπερ παρὰ τῶν τιμαριούχων μετεβιβάσθησαν εἰς αὐτὴν πρὸς πληρωμὴν τοῦ κεφαλαίου τοῦ ἐτησίου φόρου. Καθὰ ἐπίσης καὶ τὸ καθήκον νὰ ἐξετάσῃ τῇ βάσει τίνος δικαιώματος ἡ Ἐγγώριος Κυβέρνησις εἰσπράττει ἀγροδοτικά μερίδια καὶ ἐτησίους παροχὰς διὰ τὰ λεγόμενα « Κανονικάτα » καὶ « Mensa Arcivescovile » καθότι φαίνεται ὅτι εἰς τοὺς καταπολεμοῦντας τὰ ἱερὰ δικαιώματα τῶν πραγματικῶν ιδιοκτητῶν ἡ ἐξέτασις αὕτη διέφυγε, καίτοι ἡ κατάργησις τῶν αὐτῶν μεριδίων καὶ κανόνων δὲν ἀπαιτεῖ νόμον, ἀλλ' ἐξάρταται ἐξ ἀπλῆς διαχειριστικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰ ἄδολα καὶ ἱερὰ δικαιώματα τῆς ιδιοκτησίας τῶν ιδιωτῶν ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἔχει ἐξουσίαν ν' ἀνατρέψῃ τὰς σχέσεις καὶ νὰ διατάξῃ τὴν παραβίασιν καὶ καταπάτησιν τῶν συμφώνων, καθότι τὸ δικαίωμα κυριότητος δὲν εἶναι παραχώρησις τῶν κυβερνήσεων ἢ ἀφαιρεθῇ ἀτιμωρητὶ—καὶ ἐπομένως ἐκ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἅπασαι αἱ διατάξεις αἵτινες τὸ ἱερὸν αὐτὸ δικαίωμα, τὸ προκύπτον ἐκ συμφώνων νομοτύπως καὶ ἀδόλως συνταχθέντων ἢ διὰ τῆς τριακονταετίας καθιερωθέντων προσβάλλουσιν—οὕτω λ. χ. ὑπάρχουσιν ἀγροληψίαι προγενέστεραι τοῦ Κώδικος 1841 αἵτινες ρητῶς ἀποκλείουσιν οἷον—δήποτε δικαίωμα συγκυριότητος εἰς τὸν ἀγρολήπτην—αἵτινες ρητῶς ἀποτελοῦσιν διηνεκὴ ἀπλουςάτην ἀγρομισθωσιν—καὶ αἵτινες ἐμπεριέχουσι ρητοὺς ὅρους διὰ τὰς περιπτώσεις παραβιάσεως.—Ταῦτα πάντα τὰ ἐκ συμφώνων προκύπτοντα δέον νὰ σεβασθῶσι διότι ἄλλως παραβιάζονται αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου δι' ὧν αἱ ἐν νόμῳ γινόμεναι συμβάσεις ἰσχύουσιν ὡς νόμοι διὰ τοὺς συμβαλλομένους, ἀρκεῖ νὰ μὴ παρεκτραπῇ τις ἐκ τῶν ἀφορώντων τὴν κοινὴν τάξιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη νόμων. Καὶ βεβαίως ἡ διηνεκὴς ἐπιμορφή ἢ ἀγροληψία ἐπὶ ρητῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἐναλλακτικῶν διαλύ-

σεων, ὡς ἐπίσης ἡ ἐμφύτευσις, συνάδουσα μὲ τὰς ἀρχάς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου τὰς ἤδη ἰσχυούσας σήμερον εἰς τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου, οὐδόλως προσβάλλουσι τὴν κοινὴν τάξιν καὶ τὴν χρηστότητα τῶν ἡθῶν, ὅπως δ νομοθέτης ἐξουσιοδοτηθῇ νὰ καταργήσῃ τὰ κεκτημένα δικαιώματα τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ. Τούτων ἕνεκεν πᾶσα διάταξις περὶ συγκυριότητος μεταξὺ ἀγροδότου καὶ ἀγρολήπτου διὰ τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἀγροληψίας δὲν ὀφείλει νὰ ᾖ ἀπόλυτος ἀλλὰ σχετικὴ πρὸς τὰς ἀγροληψίας ἐκείνας ἐν αἷς τὸ συμβόλαιον δὲν ἀποκλείει ῥητῶς τὸ δικαίωμα συγκυριότητος εἰς τὸν ἀγρολήπτην.—Ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀγρολήπτου δωρεὰ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὐτὸς δὲν ἔχει δικαίωμα συγκυριότητος, ὀφείλει νὰ ἐκλείψῃ.—Τὸ τερατῶδες δικαίωμα τοῦ ἐδαφολήπτου νὰ διαλύσῃ μονομερῶς τὴν ἐδαφονομὴν καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπότισιν τῶν βελτιώσεων παρὰ τοῦ κτηματοδότου διὰ χρημάτων, δὲν δύναται βεβαίως νὰ νομοθετηθῇ. Ἐνὶ λόγῳ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ ἀδόλου καὶ νομίμου δικαιογράφου στηριζόμενον ὀφείλει νὰ ᾖ σεβαστὸν, καθότι οὕτως ἀπαιτεῖ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγαθοπιστία.

Ἐκπληττεται ἕκαστος φιλοδίκαιος διατρέχων τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἰς τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀγροληπτικοῦ ἢ ἐμφυτευτικοῦ κτήματος ἄρθρα. Αἱ ἐν προκειμένῳ ἀρχαί τοῦ δικαίου ὑπὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων καθιερωθεῖσαι καὶ παρὰ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν παραδεχθεῖσαι (ὅρα Ἀρκανὸν Κώδικα τοῦ Βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἄρθρα 1556—1557), ὑπάρχουσιν ἤδη ἰσχύουσαι εἰς τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου, καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὅπως διὰ τὰς νέας ἐπαρχίας γίνῃ νόμος διάφορος τοῦ ἰσχύοντος εἰς τὰς πρώτας, τοῦναντίον ἡ ἀρχὴ τῆς ἀφομοιώσεως καὶ τῆς ἰσότητος ἀπαιτεῖ τὴν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν αὐτῶν νόμων.

Τούτων τεθέντων συμπεραίνω ὅτι τὸ ζήτημα περὶ διαλύσεως τῶν ἀγροληψιῶν ἀπαιτεῖ σύνεσιν καὶ σκέψιν ὅπως τὰ ἀποτελέσματα μὴ ἐπιφέρωσιν ἀθεραπεύτους βλάβας καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ εἰς τοὺς μορτίτας—ὅτι ὀφείλεται σεβασμὸς εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἰδιοκτησίας δικαίωμα ὅπως ἡ δημοσία πίστις ἐπανεῖλθῃ ζῶσα ἐν τῇ κοινῇ μας—ὅτι δύναται μόνον νὰ ὑψωθῇ δ πέλεκυς τοῦ νόμου κατὰ τῶν καταχρηστικῶν ἀγροληψιῶν, ἐμφυτεύσεων καὶ ἐδαφονομῶν, ὡς ἐπίσης νὰ ληφθῶσι δραστήρια μέτρα πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν μεταλλαγῶν τῶν τιμαριωτικῶν μεριδίων καὶ κανόνων καὶ πρὸς κατάργησιν τῶν εἰσπράξεων ἃς ἐνεργεῖ ἡ Ἐγγῶριος διαχειρίσις τῇ βάσει μὴ γνησιῶν καὶ πραγματικῶν ἀγροληψιῶν καὶ ἐμφυτεύσεων—ὅτι δύναται νὰ παραδεχθῇ ἡ διάλυσις, καὶ ὑποχρεωτικὴ ἂν θελήσῃ τις, τῶν ἀγροληψιῶν εἰς ἃς τὸ ἀγροδοτικὸν μερίδιον εἶναι κατώτερον

τοῦ τετάρτου διὰ μεταλλαγῆς εἰς ἐτήσιον χρηματικὴν παροχὴν ἐξαγοράσιμον κατὰ βούλησιν τοῦ συνεισφορέως καὶ διὰ δόσεων οὐχὶ κατωτέρων τῶν τριακοσίων δραχμῶν—ὅτι δύναται νὰ παραδεχθῇ ἡ διάλυσις τῶν ἀγροληψιῶν εἰς ἃς τὸ δικαίωμα συγκυριότητος εἶναι ἴσον διὰ τῆς διανομῆς ἣν προτείνει τὸ νομοσχέδιον—ὅτι δύναται νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὁ ἀγρολήπτης, ἐντὸς ὅμως ὠρισμένου χρόνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, νὰ ἐγκαταλείψῃ ὑπὲρ τοῦ ἀγροδότου τὸ κτῆμα ἄνευ ἀπαιτήσεώς τινος ἐκ μέρους ἀμφοτέρων—ὅτι ὡς πρὸς τὰς ἐτέρας διατηρουμένας ἀγροληψίας αἱ ὑπὲρ τοῦ ἰδιοκτῆτου ἐγγυήσεις πρέπει νὰ ἐξομοιωθῶσι μὲ τὰς τῶν ἀγρομισθώσεων τῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν, τηρουμένων ὀρησκευτικῶς ἀπάντων τῶν συμφώνων τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν συμβολαίων, ἢ τῶν ὑπὸ τοῦ πρὸς παραγραφὴν χρόνου καθιερωθέντων, καὶ ἐν ἐλλείψει συμφώνων τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1644 τοῦ Ἀστυχοῦ Ἰονίου Κώδικος τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐὰν εἰς τὸν ἀγρολήπτην ἀνήκει κτητικὸν δικαίωμα δικαιουῖται ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἀγροληψίας καὶ ἐπανόδου τοῦ κτήματος εἰς τὸν ἀγροδότην ν' ἀποζημιωθῇ παρὰ τούτου, ὡς ἐπίσης τηρουμένης τῆς διατάξεως προστεθείσης διὰ τοῦ ΝΗ'. νόμου τοῦ Η' Κοινοβουλίου εἰς τὸ ἄρθρον 166 τῆς Ἰονίου Πολιτικῆς Δικονομίας δι' ἣς ἀπηγορεύετο ἡ ἐκ μέρους τρίτων κατὰ-σχσεις τῶν προϊόντων τῶν ἀγροληπτικῶν κτημάτων—ὅτι ὡς πρὸς τὰς ἐμφυτεύσεις πρέπει νὰ γίνωσι δεκτοὶ καὶ διὰ τὴν Ἐπτάνησον οἱ νόμοι οἵτινες ἐφαρμόζονται εἰς τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας—ὅτι ἐπὶ τέλους διὰ τὰς διατηρουμένας ἀγροληψίας ὀφείλει νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ εἰδικὸς περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ ἐλαιοκάρπου νόμος, ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον μετὰ τὰ προταθέντα καὶ διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθέντα πᾶσα περαιτέρω συζήτησις ἀποβαίνει παρενοχλητικὴ (ὅρα ἐκθεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Κερκύρας διορισθείσης Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ νομοσχέδιον ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν Κερκύρας).

Διὰ τῶν μέτρων τούτων ὁ γεωργὸς τῆς Κερκύρας θέλει ἀνακουφισθῇ ἀπὸ τὰ βάρη τῶν καταχρηστικῶν ἀγροληψιῶν, ἐμφυτεύσεων καὶ ἐδαφονομῶν—θέλει κατὰ τὴν βούλησίν του ἀπεκδυθῇ τῶν ἀγροληψιῶν ἐκείνων ἃς νομίζει ἐπαχθεῖς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ—θέλει μεταλλάξῃ τὰ μικρὰ μερίδια ἅτινα ἴσως τὸν ἐπιβαρύνουσι πλέον τῶν ἀνωτέρων, ἐλευθερόνων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἰδιοκτησίαν ταύτην—καὶ θέλει ὡς πρὸς τὰς ἀδόλους ἐπιμορτάς καὶ ἐμφυτεύσεις ἐξομοιωθῇ μὲ τὸν γεωργὸν τῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν τοῦ Βασιλείου χωρὶς νὰ ἀπωλέσῃ τὸ κτητικὸν δικαίωμα ὃ ἀπονέμει αὐτῷ τὸ ἔθιμον ἢ τὸ συμβόλαιον.

Ἐπὶ τέλους παρατηρῶ ὅτι ὅπως ἕκαστος δυνηθῇ ἐν γνώσει νὰ ἐπιφέρῃ εὐσυνείδητον ψῆφον ἐπὶ τῶν σπουδαίων τούτων ζητημάτων,

ὀφείλει νὰ πληροφορηθῇ τῶν ἐν προκειμένῳ νόμων, διαταγμάτων, ἐθίμων καὶ συμβολαίων—καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπισυνάπτεται ἀκριβὲς κατὰ τὸ δυνατὸν σημείωσις μετ' ἀντιγράφων τῶν μὴ τυπομένων ἐγγράφων, ἐνῷ τὰ τυποθέντα πρέπει νὰ ὑπάρχωσι παρὰ τῇ Κυβερνήσει.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 26 Ἰουνίου 1867.

(Ἔπεται ἡ σημείωσις).

ΑΓΡΟΛΗΨΙΑΙ.

1480		Ἐγχώριος νόμος, Συλλογὴ	
		Ποιάγου	Τόμ. 1. Σελ. 32
1504	12 Νοεμβρίου	» » »	40
1614	29 Αὐγούστου.	» » »	118
1653	20 Μαΐου	Διάταγμα τοῦ Ἐνετοῦ Διοικητοῦ	
1670	26 Ἰουλίου	Ἔτερον	
1809	1 Ἰουλίου	Ἔτερον τῆς Ἰονίου Γερουσίας	
1827	31 Μαΐου	Νόμος 85 τοῦ 2 Κοινοβουλίου	
Ἀρθρα	1627—1650	Ἀστυκοῦ Ἰονίου Κώδικος.	
1860	6/18 Φεβρουαρίου	Νόμος 32 τοῦ 41 Κοινοβουλίου.	

Ἐκτίμησις τοῦ ἐλαιοκάρπου τῶν ἀγροληπτικῶν
ἐλαιοδένδρων ἐν Κερκύρᾳ

1653	1 Ὀκτωβρίου	Ἔνταλμα ἐκτιμῆσεως	
1766	1 Νοεμβρίου	Ἔτερον	
1805	17 Ὀκτωβρίου	Διάταγμα τῆς Ἰονίου Γερουσίας	
1807	29 Ὀκτωβρίου	Ἔνταλμα ἐκτιμῆσεως.	
1813	30 Ὀκτωβρίου	Ἀπόφασις τῆς Γερουσίας.	
1827	29 Σεπτεμβρίου	Ἐγχώριος Κανονισμός.	
1840	11 Ἀπριλίου	Νόμος 6 τοῦ 7 Κοινοβουλίου	
1841	13 Μαρτίου	» 25	»
1843	26 Μαΐου	» 40	»

- 1845 17^{ου} βρίου Ἀπόφαισις τοῦ Ἐγγ. Συμβουλίου Κερκύρας.
 1845 2^{ου} Ἰαννουαρίου Ἐτέρα.
 1851 2^{ου} Ἰαννουαρίου Ἐτέρα.
 1860 1^{ου} Ἰαννουαρίου Νόμος 29 τοῦ 11 Κοινοβουλίου.

Ἐκκατὸν ἑκτιμηθέντος ἐλαιοκάρπου τῶν ἀγροληπτικῶν
 ἐλαιοδένδρων εἰς ἔλαιον.

Ἀρχαῖα ἀποδεικνύμενον διὰ

α) τίτων.

β) ἡξεως 10 Ὀκτωβρίου 1799.

γ) 1637 τοῦ Ἀστυκοῦ Ἰονίου Κώδηκος

δ) 14 τοῦ Ἐγγωρίου Κανονισμοῦ 3 Σεπτεμβρίου 1849.

ἰσχύοντος τοῦ ἀγρολήπτου εἰς τὰς πρὸ
 Κώδηκος 1841 ἀγροληψίας ὡς πρὸς τὰς ὁποίας τὸ
 συμβόλαιον δὲν ἀποκλείει ῥητῶς τὴν συγκυριότητα

Ἀρχαῖα ἔθιμον ἀποδεικνύμενον διὰ

Πίνακος καταχωρηθέντος εἰς τὴν Συλλογὴν τῶν

Ἐγγωρίων νόμων Τόμ. 1 σελ. 428

β) Ἰερθρου 3 τοῦ 24 νόμου τοῦ 3 Κοινοβουλίου 30 Μαρτίου 1830

γ) Ἐγγωρίου Κανονισμοῦ 3 Σεπτεμβρίου 1849

Βλάβη εἰς ἐλαιόδενδρα καὶ ἐλαιοκάρπον.

53 2 Φεβρουαρίου Ἐγγωρίου Νόμος Συλλογὴ Ποιᾶγου

Τ. 1 σελ. 252

45 25 Ἰαννουαρίου » 2 » 94

49 10 Ἰαννουαρίου » » » 113

52 8 Ὀκτωβρίου » » » 134

58 3 Ὀκτωβρίου » » » 190

20 1 Ἀπριλίου Νόμος 20 τοῦ 1 Κοινοβουλίου

25 23 Μαΐου » 41 τοῦ 2 »

33 9 Ἀπριλίου » 4 τοῦ 4 »

- 1835 22 Μαΐου Νόμος 19 τοῦ 4 Κοινοῦ
 1836 19 Σεπτεμβρίου Ἐγχώριος Κανονισμ.
 1853 15 Σεπτεμβρίου Ἔτερος.
 1855 1 Σεπτεμβρίου Ἔτερος.
 1857 21 Ὀκτωβρίου Ἔτερος.

ΕΜΦΥΤΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΟΝ

- 1653 6 Ἰουλίου Ἐγχώριος νόμος Συλλογὴ Ποιᾶγου 1 σελ. 254
 1683 10 Αὐγούστου » 331
 1684 8 Νοεμβρίου. » 333
 1825 10 Μαΐου Νόμος 33 τοῦ 2 Κοινοβουλίου
 1827 10 Μαΐου » 76 »
 1827 5 Ἰουνίου » 90 »
 1830 11 Μαρτίου » 18 τοῦ 3 »
 1837 19 Ἰουνίου » 81 τοῦ 5 »
 Ἄρθρα 1651—1680 Ἀστυκοῦ Ἰονίου Κώδικος.

*Εἰδικοί νόμοι διὰ τὴν ἐκδίκασιν καὶ εἰσπραξίν.
 τῶν ἐγκλητικῶν προσόδων.*

- Ἄρθρα 106 καὶ 158 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 1804 τῆς Ἑτα-
 νησιακῆς Δημοκρατίας.
 Ἄρθρον 16 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων 1808.
 1818 19 Μαρτίου Νόμος 1 τοῦ 1 Κοινοβουλίου
 1833 27 Μαΐου » 32 τοῦ 4 »
 Ἄρθρα 188—203 καὶ 166 τῆς Πολιτικῆς Ἰονίου Δικονομίας
 Ἄρθρον 26 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἰονίων Δικαστηρίων
 Ἄρθρα 1907 καὶ 1939 τοῦ Ἀστυκοῦ Ἰονίου Κώδικος

ΤΙΜΑΡΙΑ.

- 1660 18 Ὀκτωβρίου Ἐγχώριος Νόμος Συλλογὴ Ποιᾶγου
 Τόμ. 4 σελ. 280

1667	30	Μαΐου	» » »	287
1802	31	Δεκεμβρίου Διάταγμα τῆς Ἐπτανησιακῆς Δημοκρατίας.		
1804	20	Μαρτίου Νόμος τῆς ἰδίας Δημοκρατίας.		
1822	23	Νοεμβρίου Ἀπόφαισις τῆς Ἰονίου Γερουσίας		
1825	21	Μαΐου Νόμος 36 τοῦ 2 Κοινοβουλίου		
1827	24	Μαρτίου » 67	»	
1830	1	Μαρτίου Ἀπόφαισις τῆς Ἰονίου Γερουσίας.		
	» 3	Ἀπριλίου Νόμος 26 τοῦ 3 Κοινοβουλίου.		
1840	13	Μαΐου » 9 τοῦ 7	»	
1847	13	Ἀπριλίου » 39 τοῦ 8	»	

ΕΓΧΩΡΙΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

1830	30	Μαρτίου Νόμος 24 τοῦ 3 Κοινοβουλίου		
1830	1	Μαΐου » 28	»	
1857	13/25	Ἰουλίου » 15 τοῦ 11	»	
1858	14	Σεπτεμβρίου Ἐγχώριος Κανονισμός.		

ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ.

1769	3	Αὐγούστου Ἐνετικὸς νόμος.		
1845	15	Αὐγούστου Ἐγχώριος Κανονισμός.		

ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΑΓΡΟΛΗΨΙΑΣ.

1568	17	Ὀκτωβρίου, Ἀργυρὸς καὶ Περούλης.		
1589	15	Ὀκτωβρίου, Ῥεγγίνης καὶ Ζακυθνής.		
1739	28	Νοεμβρίου, Μοτζάνεγας καὶ Κουλούρης.		
1755	2	Δεκεμβρίου, Χαλικιόπουλος καὶ Ἀρβανιτάκης.		
1767	14	Ὀκτωβρίου, Προσαλένδης καὶ Μιχαλόπουλος		
1775	2	Δεκεμβρίου, Καρτανὸς καὶ Ἀρβανιτάκης		

- 1786 10 Αὐγούστου, Γιαννουλάς καὶ Κρητικὸς
1794 23 Δεκεμβρίου, Βαρβάτης καὶ Χαρτοφύλαξ
1796 23 Μαΐου, Ζαγορίτης καὶ Κένταρχος
1821 9/21 Μαΐου, Θεοτόκη καὶ Γιαννούλη.

Σημ. Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος 1841 οἰονδήποτε μέσον ἀποδείξεως, μὴ ἐξαίρουμένου καὶ τοῦ ἐμμαρτύρου, ἦτον δεκτὸν πρὸς παγίωσιν τῆς ἀγροληψίας ἢ ἐμφυτεύσεως διότι, ὡς ἐκ τῆς καλῆς πίστεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ προφορικὴ συμφωνία οὐδὲν διέφερε τῆς γραπτῆς, καὶ διότι ἔνεκα τῶν τῆς νήσου ταύτης περιπετειῶν πλεῖστα ἀρχαῖα ἔγγραφα ἀπώλεσθησαν, καθὰ ἕκαστος δύναται νὰ πληροφορηθῇ παρὰ τοῦ Ἀρχαιοφυλακείου Κερκύρας ὅπου ὑπάρχει κατάλογος τῶν ἐλλειπόντων βιβλίων τῶν Συμβολαιογράφων τῶν παρελθόντων πέντε αἰώνων. (Ὅρα Ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Ἑπτανήσου 16 Αὐγούστου 1824 — 14 Φεβρουαρίου 1834—7 Ὀκτωβρίου 1834—22 Αὐγούστου 1837 — 1847 σελ. 165—1849 σελ. 132 — 1851 σελ. 271 — 1854 σελ. 277—1857 σελ. 264—1859 σελ. 447—1862 σελ. 323—1865 σελ. 176).

1. Πιέρρης Χαλικιόπουλος.